

ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเอกชน

วราภรณ์ พุ่มยี่หวา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
e-mail: s57562802004@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน และเพื่อเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล อันได้แก่ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ บุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 173 คน เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ F-test และการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) บุคลากรฝ่ายการพยาบาลส่วนใหญ่มีอายุ 25-30 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี 2) บุคลากรฝ่ายการพยาบาลมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวม และรายด้าน อันได้แก่ ด้านเวชระเบียน ด้านการรักษาพยาบาล และด้านระบบข้อมูลยา อยู่ในระดับมาก 3) บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุแตกต่างกัน มีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านเวชระเบียน และด้านระบบข้อมูลยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านเวชระเบียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบสารสนเทศ ฝ่ายการพยาบาล

The Usage of Information Technology of Nursing Personnel of the Private Hospital

Waraporn Poomyeewha

Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University

e-mail: s57562802004@ssru.ac.th

ABSTRACT

This research is aimed to study how to use of information technology of nursing personnel of the private hospital and to compare how to use information technology of nursing personnel of the private hospitals classified by different personal attributes that are age and working experience. The sample includes 173 nursing personnel of the private hospital. A questionnaire was used as a research tool to collect data. Statistics for analyzing data were percentage, mean, standard deviation, F-test and multiple comparisons by Scheffe's method. From the research result concluded as follows: 1) Most nursing personnel were 25-30 years old and had work experience not more than 10 years. 2) The usage of information technology of nursing personnel as a whole and in the field of medical records, medical treatment and drug information system are relatively high. 3) Nursing personnel who had different ages used information technology in medical records and drug information systems at different levels, with the statistically significant at the .05 and 4) Nursing personnel who had different work experience used information technology in medical records at different levels, with the statistically significant at the .05

Keywords: Information Technology, Information System, Nursing Personnel

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานในโรงพยาบาล การวางแผนและการจัดการโดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยจะทำให้ได้สารสนเทศอย่างรวดเร็ว (นรมิตร, 2552) การจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดี จะช่วยในการบริหารงานทำให้งานบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ (วลีทิพย์, 2558) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในโรงพยาบาลเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงพยาบาลที่มีความทันสมัย มีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงพยาบาล เพิ่มความสะดวกมากขึ้น ทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องแม่นยำ ดังนั้นบุคลากรในโรงพยาบาลจำเป็นต้องเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

บุคลากรฝ่ายการพยาบาลเป็นสายงานหนึ่งในโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรงในการปฏิบัติหน้าที่ควบคู่กับงานด้านการรักษาพยาบาล เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วย เช่น ประวัติผู้ป่วย ข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ข้อมูลยาในโรงพยาบาล เป็นต้น ล้วนแต่ถูกเก็บรวบรวมไว้ในระบบสารสนเทศของโรงพยาบาลทั้งสิ้น ดังนั้นบุคลากรฝ่ายการพยาบาลควรมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รู้จักแหล่งสารสนเทศ วิธีการเข้าถึงสารสนเทศ เพื่อนำสารสนเทศมาพัฒนาความรู้ความสามารถให้เกิดคุณภาพทางการพยาบาล (บรรจง, 2554) นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายการพยาบาลต้องเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอให้มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะสารสนเทศทางการพยาบาลเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการทำงาน การจัดการ ตลอดจนการให้บริการแก่ผู้ป่วยโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะสม และสามารถนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจได้ (ภัทริกา, 2557)

โรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร เป็นโรงพยาบาลเอกชนที่มีได้มุ่งแสวงหากำไร (Non Profit Private Hospital) ตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในส่วนงานต่าง ๆ ของโรงพยาบาล เพื่อสนับสนุนให้การดูแลรักษาพยาบาลและงานบริการมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล ส่งเสริมให้การบริการทางการพยาบาลมีประสิทธิภาพ ช่วยให้บุคลากรฝ่ายการพยาบาลได้รับข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ สะดวกและรวดเร็ว ลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยได้มากขึ้น เทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล ฉะนั้นผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน และนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาระบบสารสนเทศโรงพยาบาลให้มีความทันสมัย ตอบโจทย์การใช้งานอย่างตรงจุดก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร และนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน
2. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต่างกัน
2. บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 173 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยนอก จำนวน 33 คน กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยใน จำนวน 75 คน กลุ่มงานพยาบาลผู้ป่วยวิกฤต จำนวน 48 คน และกลุ่มงานวิชาการและบริการเสริม จำนวน 17 คน จากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ยฺุทธ, 2548) และใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ และประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน โดยใช้รูปแบบคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน จำนวน 33 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านवेशะเบียน จำนวน 9 ข้อ ด้านการรักษาพยาบาล จำนวน 14 ข้อ และด้านระบบข้อมูลยา จำนวน 10 ข้อ โดยแบบสอบถามส่วนที่ 2 นี้ มีลักษณะการตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สำหรับการสร้างแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและการสร้างเครื่องมือวิจัย ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นนำแบบสอบถามดังกล่าวให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item - objective congruence: IOC) โดยกำหนดให้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1.00 สามารถเลือกแบบสอบถามไว้ใช้ได้ เมื่อแบบสอบถามที่ได้รับคัดเลือกแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามนั้นมาวิเคราะห์หาความน่าเชื่อถือ (Reliability analysis) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) (Cronbach, 1990) ทั้งนี้ได้ค่าความน่าเชื่อถือเท่ากับ .959 จึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยยื่นเอกสารรับรองจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัย พร้อมทั้งขอความร่วมมือและประสานงานกับฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชนในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 173 ชุด โดยแบบสอบถามทุกฉบับมีการลงตัวเลขกำกับไว้ เพื่อสะดวกในการตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับมา ใช้ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2561 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ได้รับแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น จำนวน 173 ฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์แบบสอบถามส่วนที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) เกี่ยวกับการจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พร้อมเขียนคำบรรยายประกอบ

4.2 การวิเคราะห์แบบสอบถามส่วนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ในการแปลความหมายและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอเป็นตารางพร้อมคำบรรยาย สำหรับการแปลผลคะแนนจากแบบสอบถามตอนที่ 2 นั้น ใช้วิธีการวัดการประมาณค่า (Rating Scales) แบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์ค่าคะแนนของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม, 2553)

4.3 แบบสอบถามส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในแต่ละด้าน จากนั้นนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) พร้อมทั้งสรุปรวบรวมเป็นรายงาน

4.4 การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน คือ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of variance) โดยการใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และใช้การเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple comparison) โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) (Scheffe, 1959) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 173 คน บุคลากรฝ่ายการพยาบาลส่วนใหญ่มีอายุ 25-30 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 46.2 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 67.6

ตอนที่ 2 ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน

ผลการวิเคราะห์ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน เมื่อวิเคราะห์ในภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านवेशะเบียน ด้านการรักษาพยาบาล และด้านระบบข้อมูล อยู่ในระดับมาก ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลในภาพรวม และรายด้าน

ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านเวชระเบียน	3.67	0.438	มาก
ด้านการรักษาพยาบาล	3.94	0.549	มาก
ด้านระบบข้อมูลยา	3.91	0.586	มาก
ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวม	3.84	0.408	มาก

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

3.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุที่ต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต่างกัน เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F-test พบว่า ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลในภาพรวม และด้านการรักษาพยาบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุที่ต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวม และด้านการรักษาพยาบาล ไม่แตกต่างกัน และพบว่า ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลด้านเวชระเบียน และด้านระบบข้อมูลยาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุที่ต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านเวชระเบียน และด้านระบบข้อมูลยา แตกต่างกัน ดังแสดงตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านเวชระเบียน					
ระหว่างกลุ่ม	1.722	2	.861	4.673	.011*
ภายในกลุ่ม	31.322	170	.184		
รวม	33.044	172			
ด้านการรักษาพยาบาล					
ระหว่างกลุ่ม	.671	2	.336	1.113	.331
ภายในกลุ่ม	51.257	170	.302		
รวม	51.928	172			
ด้านระบบข้อมูลยา					
ระหว่างกลุ่ม	2.285	2	1.142	3.423	.035*
ภายในกลุ่ม	56.730	170	.334		
รวม	59.014	172			

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
โดยรวม					
ระหว่างกลุ่ม	.872	2	.436	2.672	.072
ภายในกลุ่ม	27.729	170	.163		
รวม	28.602	172			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชนที่มีอายุที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านเวชระเบียน และด้านระบบข้อมูลยา แตกต่างกัน จึงแสดงการเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple comparison) โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ซึ่งผลการเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล ด้านเวชระเบียนแตกต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุมากกว่า 30 ปี มีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าบุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุ 25-30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล ด้านระบบข้อมูลยาแตกต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุ 25-30 ปี มีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าบุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุน้อยกว่า 25 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่แตกต่างกัน เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ F-test พบว่า ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลในภาพรวม ด้านการรักษาพยาบาล และด้านระบบข้อมูลยา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวม ด้านการรักษาพยาบาล และด้านระบบข้อมูลยา ไม่แตกต่างกัน และพบว่า ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลด้านเวชระเบียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านเวชระเบียน แตกต่างกัน ดังแสดงตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านเวชระเบียน					
ระหว่างกลุ่ม	1.404	2	.702	3.771	.025*
ภายในกลุ่ม	31.640	170	.186		
รวม	33.044	172			
ด้านการรักษาพยาบาล					
ระหว่างกลุ่ม	1.333	2	.667	2.240	.110

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ภายในกลุ่ม	50.595	170	.298		
รวม	51.928	172			
ด้านระบบข้อมูลยา					
ระหว่างกลุ่ม	.041	2	.020	.059	.943
ภายในกลุ่ม	58.974	170	.347		
รวม	59.014	172			
โดยรวม					
ระหว่างกลุ่ม	.642	2	.321	1.953	.145
ภายในกลุ่ม	27.959	170	.164		
รวม	28.602	172			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิเคราะห์โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า บุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านเวชระเบียน แตกต่างกัน จึงแสดงการเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple comparison) โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method) ซึ่งผลการเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล ด้านเวชระเบียนแตกต่างกันเป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี มีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าบุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผลการศึกษาลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน พบว่า บุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชนมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก อันได้แก่ ด้านเวชระเบียน ด้านการรักษาพยาบาล และด้านระบบข้อมูลยา บุคลากรส่วนใหญ่มีอายุ 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.2 และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่เกิน 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.6 นอกจากนี้ สามารถสรุปผลการเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน ได้ดังนี้

1. ยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1 บางส่วน คือ บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุที่แตกต่างกัน มีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านเวชระเบียน และด้านระบบข้อมูลยา แตกต่างกัน แต่ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวม และด้านการรักษาพยาบาล ไม่แตกต่างกัน
2. ยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 บางส่วน คือ บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านเวชระเบียน แตกต่างกัน แต่ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศโดยรวม ด้านการรักษาพยาบาล และด้านระบบข้อมูลยา ไม่แตกต่างกัน

และสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนภรณ์ หลุมเพ็ด (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้สารสนเทศของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลกรุงเทพภาคใต้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสภาพการใช้สารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านเวชระเบียนสอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ เวชกามา (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้สารสนเทศของเจ้าพนักงานเวชสถิติในโรงพยาบาล สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข โดยกลุ่มตัวอย่างมีการใช้สารสนเทศด้านเวชระเบียนมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Eley, Fallon, Soar, Buikstra and Hegney (2008) เรื่อง Nurses' confidence and experience in using information technology พบว่า พยาบาลใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านการจัดการเวชระเบียนผู้ป่วยในระดับมาก สำหรับด้านการรักษาพยาบาลสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภิ อุนรุต (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้สารสนเทศของพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร พยาบาลมีการใช้สารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานในการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยในระดับมาก และด้านระบบข้อมูลสอดคล้องกับงานวิจัยของวลีทิพย์ สุดแสง (2558) เรื่อง การใช้สารสนเทศของผู้บริหารการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนเขตสุขภาพที่ 5 ในการใช้สารสนเทศด้านการดูแลผู้ป่วย การใช้ยามากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน เมื่อเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีอายุที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านเวชระเบียน และด้านระบบข้อมูล แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Eley, Fallon, Soar, Buikstra and Hegney (2008) เรื่อง Nurses' confidence and experience in using information technology โดยพบว่า ปัจจัยด้านอายุมีผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสมาชิกพยาบาลในสหพันธ์พยาบาลออสเตรเลีย และเมื่อเปรียบเทียบลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายการพยาบาล จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า บุคลากรฝ่ายการพยาบาลที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน จะมีลักษณะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้านเวชระเบียน แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Marasovic, Kenney, Elliott and Sindhusake (1997) เรื่อง Attitudes of Australian nurses toward the implementation of a clinical information system โดยพบว่า ประสบการณ์ในการทำงานมีผลต่อการใช้คอมพิวเตอร์ของพยาบาลหอผู้ป่วยหนัก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Eley, Fallon, Soar, Buikstra and Hegney (2008) เรื่อง Nurses' confidence and experience in using information technology โดยพบว่าปัจจัยด้านประสบการณ์มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของสมาชิกพยาบาลในสหพันธ์พยาบาลออสเตรเลีย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ปัจจุบันการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้กับระบบเวชระเบียนของโรงพยาบาลทำให้ง่ายต่อการจัดเก็บและการสืบค้นข้อมูล ดังนั้นเวชระเบียนของผู้ป่วยควรมีการบันทึกเข้าระบบอย่างรวดเร็วที่สุด และควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้สำหรับบุคลากรใหม่ เพื่อเรียนรู้ลักษณะการใช้งานระบบเวชระเบียนเพื่อให้เกิด

ประสิทธิภาพของการใช้งานอย่างสูงสุด และควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแสดงข้อมูลรายละเอียดของยาให้ครอบคลุมทุกรายการในบัญชียาของโรงพยาบาล ตลอดจนข้อมูลผลข้างเคียงของยาที่อาจเกิดกับผู้ป่วย แสดงรูปยาและเวชภัณฑ์ เพื่อสะดวกในการตรวจสอบรายการยาและเวชภัณฑ์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบงานเวชระเบียนของโรงพยาบาล ให้ครอบคลุมการใช้งาน และนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาระบบเวชระเบียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- นรมิตร คุณโลกยะ. (2552). ปัญหาและความต้องการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรสำนักงาน
เลขาธิการวุฒิสภา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา.
- บรรจง พลไชย. (2554). สารสนเทศทางการแพทย์. อินโฟเมชั่น, 18(1), 39-47.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.
- ภัทริกา วงศ์อนันต์นันท. (2557). พยาบาลสารสนเทศ. วารสารพยาบาลทหารบก, 15(3), 81-85.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2548). สถิติวิจัยทางเทคโนโลยีอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รัตนารักษ์ หลุมเพ็ด. (2554). การใช้สารสนเทศของพยาบาลในกลุ่มโรงพยาบาลกรุงเทพภาคใต้.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วลิตทิพย์ สุดแสง. (2558). การใช้สารสนเทศของผู้บริหารการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชนเขตสุขภาพที่ 5.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการพยาบาล โรงพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันเพ็ญ เวชกามา. (2557). การใช้สารสนเทศของเจ้าพนักงานเวชสถิติในโรงพยาบาล สังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. สุทธิปริทัศน์, 28(86), 16-34.
- โสภี อุณรุท. (2546). การใช้สารสนเทศของพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการพยาบาล มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Cronbach, L.J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins
Publishers.
- Eley, R., Fallon, T., Soar, J., Elizabeth, B., and Hegney, D. (2008). *Nurses' confidence and
experience in using information technology*. Australian Journal of Advanced Nursing,
25(3), 23-35.
- Marasovic, C., Kenney, C., Elliott, D., and Sindhusake, D. (1997). *Attitudes of Australian
Nurses toward the Implementation of a Clinical Information System*. Computers in
Nursing, 15(2), 91-98.
- Scheffe, H. (1959). *The Analysis of Variance*. New York: John Wiley & Sons.